

सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५(३) र
नियमावली, २०६५ को नियम ३ बमोजिम प्रधानमन्त्री तथा
मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयसँग सम्बन्धित सार्वजनिक विवरण

नेपाल सरकार

प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय

सिंहदरबार, काठमाडौं

२०७४, साउन

www.opmcm.gov.np

आ.ब. २०७३/०७४ वैशाख, जेठ र असार महिनामा सम्पादन गरिएका कार्यहरूको विवरण

मुख्यसचिवको सचिवालयको गतिविधिहरू

यस अवधिमा नेपाल सरकारका मुख्य ज्यूबाट सम्माननीय प्रधानमन्त्रीज्यूको अध्यक्षतामा मा बसेका विभिन्न १४ वटा मन्त्रिपरिषद्को बैठकहरूमा विभिन्न निकायका प्रस्तावहरूका सम्बन्धमा भएका निर्णयहरू प्रमाणित भएका छन्। साथै, सार्वजनिक महत्वका विविध विषयहरूको संयोजन गरी सम्बद्ध निकायका पदाधिकारीहरू समेतको संलग्नतामा देहाय अनुसार निर्णयहरू गरी कार्यान्वयनका लागि सम्बन्धित निकायमा प्रेषित गरिएको छः

- नेपाल सरकारका विभिन्न निकायले आफ्नो कार्य जिम्मेवारी र कार्यक्षेत्रभित्र पर्ने वातावरण संरक्षण सम्बन्धी क्रियाकलापहरूको विस्तृत कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने र कार्ययोजनामा उल्लेख गरिएका काम समयमा सम्पन्न नभएमा सम्बन्धित पदाधिकारीलाई नै जिम्मेवार बनाउने ।
- स्थानीय तह र वित्तीय व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति, कानून, कार्यविधि तर्जुमा गर्दा अर्थ र संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयको परामर्शमा गर्ने लगायत स्थानीय तहको सम्भावित वित्तीय जोखिम न्यूनीकरण एवं मूल्याङ्कनका लागि मापदण्ड बनाउने ।
- वातावरण संरक्षण सम्बन्धमा समितिले सर्वोच्च अदालतबाट भएको आदेश कार्यान्वयन गर्न सरोकारवाला निकायले कार्ययोजना (Action Plan) तयार गर्ने, बेरुजू फछ्यौट र पूँजिगत खर्चको गुणस्तरीय प्रगति सुनिश्चित गर्न तोकिएको लक्ष्य अनुरूपका कार्य समयमै सम्पन्न गर्ने ।
- संघीयता सम्बन्धी संवैधानिक प्रावधानहरूको कार्यान्वयन व्यवस्थित गर्न, स्थानीय तहमा कर्मचारी व्यवस्थापन सहज र छरितो बनाउन Front line Agency को रूपमा रहेका कृषि, पशुपंक्षी, खानेपानी, स्थानीय विकास र सामान्य प्रशासन मन्त्रालयका सचिवहरूको संलग्नतामा स्थानीय तहमा रहने विषयगत इकाइहरूको कामको क्षेत्राधिकार र कार्य विवरण सम्बन्धी Sectoral standard operating procedure (SSOP) बनाउने साथै सेवा प्रवाहको अग्रतह (Front line) मा रहने क्षेत्रगत मन्त्रालयले यथासिद्ध जनशक्ति खटाउने ।
- वित्तीय स्रोतको परिचालनलाई परिणाममुखी बनाउन एवं स्रोतको दुरुपयोग रोक्न आन्तरिक लेखापरीक्षण एक महत्वपूर्ण औजार भएकोले सबै निकायको आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रभावकारी बनाउन आवश्यक अध्ययन गरी ४५ दिनभित्र राय सुझाव सहितको प्रतिवेदन पेश गर्न महालेखा नियन्त्रकको संयोजकत्वमा एक समिति गठन गर्ने ।

- नेपाल सरकारका नव नियुक्त मुख्य सचिव राजेन्द्र किशोर क्षेत्रीज्यूको अध्यक्षतामा बसेको सचिव बैठकले आगामी दिनमा सचिव बैठकलाई व्यवस्थित र कार्यमुखी बनाउन विषयगत मन्त्रालय/निकायको क्षेत्रगत समूह (Clustering) बनाई विकास निर्माण सम्बद्ध समस्या पहिचान, समाधान एवं समन्वय गर्न विषय केन्द्रित (Issue Focused) सचिव बैठक संचालन गर्ने निर्णय गर्‍यो ।

यसका अतिरिक्त, मुख्य सचिवको सचिवालयबाट नियमित रूपमा देहायका कार्य सम्पादन भएका छन्:

- यस अवधिमा भएका ३ वटा सचिव बैठकको व्यवस्थापनका लागि नेपाल सरकारका सचिवहरू रहने निकायबाट एजेण्डा संकलन, त्यसको एकीकरण, मुख्य सचिवज्यू समक्ष पेश, उक्त निकायहरूमा पत्राचार, बैठकको लागि हरेक निकायमा पत्राचार, बैठक व्यवस्थापन (बैठकको लागि Logistics, सञ्चार र प्रविधि) , निर्णय सम्पादन, निर्णय कार्यान्वयनका लागि सबै निकायहरूमा पत्राचार, कार्यान्वयन प्रगतिको विवरण माग संकलन, कार्यान्वयनको एकीकृत प्रगति प्रतिवेदन तयारी, महत्वपूर्ण निर्णय कार्यान्वयन र सम्बन्धित निकायहरूबाट भएको कार्यान्वयनको follow up गर्ने लगायतको कार्यमा समन्वय, र सहजिकरण ।
- वागमती सफाईका लागि नियमित एस एम एस र अन्य विविध विषयमा भएका बैठकहरूको लागि पत्राचार, एस.एम.एस, बैठक व्यवस्थापन, निर्णय लेखन र सम्बन्धित निकायहरूमा निर्णयको पत्राचार र कार्यान्वयनका लागि आवश्यक समन्वय ।
- सार्वजनिक महत्वका विषयमा दैनिक एवं साप्ताहिक पत्रपत्रिकाहरूमा प्रकाशित समाचारहरूको बारेमा सम्बद्ध निकायमा छानबिन तथा कारबाहीका लागि पत्राचार र कार्यान्वयनको अवस्था Follow Up गर्ने कार्य ।
- विभिन्न व्यक्ति/संस्थाहरू र विदेशी प्रतिनिधि मण्डलहरू र मुख्य सचिवबीचको भेटघाट व्यवस्थापन (Appointment Management) (संचार, समन्वय, बैठक, सत्कार) ।
- दैनिक रूपमा टेलिफोन मार्फत तथा व्यक्ति स्वयं कार्यालयमा उपस्थित भई गरेका विभिन्न गुनासो उपर सम्बन्धित निकायमा टेलिफोन गरी व्यवस्थापनमा समन्वय र सहयोग गरेको ।
- मुख्य सचिवज्यूबाट भएका भ्रमण/अवलोकनका क्रममा सम्पर्क अधिकारीका रूपमा आवश्यक सहजिकरण र सहयोग गरिएको ।
- सचिव बैठकका निर्णय कार्यान्वयनको अनुगमन गरिएको ।

- विभिन्न व्यक्ति/संस्थाहरुबाट मुख्य सचिवज्यू समक्ष अनुरोध भै प्राप्त शुभकामना/मन्तव्य/सिफारिस आदिको ड्राफ्ट तयार गर्ने र मुख्य सचिवज्यूबाट हस्ताक्षर पश्चात सम्बन्धित निकाय/व्यक्ति लाई पठाउने कार्य भएको ।
- सचिवालय प्रशासन सञ्चालन तथा अभिलेख व्यवस्थापन ।
- मन्त्रपरिषद् बैठक, संवैधानिक परिषद् तथा मन्त्रपरिषद् विधेयक समितिको बैठक व्यवस्थापनका लागि निर्देशन भए अनुसार समन्वय र सहजीकरण ।
- कार्यालयभित्र विभिन्न महाशाखा/शाखाले आयोजना गरेको बैठक, छलफलको समन्वय एवं सहजीकरण र आन्तरिक/बाह्य संगठन (Intra/Inter Organization) समन्वय ।

सामान्य प्रशासन शाखाको गतिविधिहरू

- Hello सरकार कक्षलाई Call Center को रूपमा विकास गरिएको ।
- सिंहदरबार सरसफाइ तथा बगैँचा व्यवस्थापन कार्यक्रम अन्तर्गत गार्डेनिङ सम्बन्धी कार्य गरिएको ।
- सात वटै प्रदेशहरूको विकासका क्रियाकलापहरू, विकासका सम्भावनाहरू, सांस्कृतिक एवं प्राकृतिक स्रोत साधनहरूलाई समेटी वृत्तचित्र निर्माण कार्य सम्पन्न गरिएको ।
- कार्यालय भवनमा Optical Fiber प्रविधिबाट Networking गरिएको ।
- चालु आ.व.को स्वीकृत कार्यक्रम अन्तर्गत विभिन्न ५ समूह बनाई निम्न स्थानहरूको आन्तरिक अवलोकन भ्रमण कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको ।
 - इलाम-ताप्लेजुङ-पाथिभरा सम्म
 - प्युठानको स्वर्गद्वारी — रोल्पा लिवाङ- थवाङ
 - सुर्खेत — जुम्ला मुगु-रारा
 - डोटी हुँदै खप्तड सम्म
 - नवलपरासी (थारु भिलेज)- लुम्बिनी-तानसेन- गुल्मी- रेसुङ्गा
- कार्यालय परिसरमा IP Camera जडान गरिएको ।
- Signal Jammer र Flap Gate र Vehicle barrier खरिद सम्बन्धी कार्य गरिएको ।
- स्टेसनरी, खाद्यान्न, पेय पदार्थ आपूर्तिका लागि आ.व. २०७४।७५ को बोलपत्र आह्वान गरिएको ।

- क्षमता विकास कार्यक्रम अन्तर्गत २० जना कर्मचारीहरूलाई हलुका सवारीचालक तालिम, ८ जना कर्मचारीहरूलाई मोटरसाइकल ड्राइभिङ तालिम, १३ जनालाई Advance Computer तालिम, १८ जनालाई Professional Report Writing and Communication Training प्रदान गरिएको ।
- कर्मचारीहरूको वैदेशिक अवलोकन भ्रमण अन्तर्गत विभिन्न ५ वटा टोली जर्मनी, रुस, क्यानडा, म्यानमार, ब्राजिल लगायतका मूलुकहरूको भ्रमण सम्पन्न गरिएको ।
- कार्यालयको लागि आवश्यक ५ वटा 110 (आइ टेन) गाडि, १ वटा स्करपियो गाडि तथा ६ वटा स्कुटर खरिद कार्य सम्पन्न गरिएको ।
- यस कार्यालयको सामान्य प्रशासन शाखाबाट सम्पादन हुने कर्मचारी प्रशासनसम्बन्धी विदा अभिलेख अद्यावधिक, रमाना, अवकास आदिको सम्बन्धित निकायमा पत्राचार र दैनिक कार्यहरू सम्पादन गरिएको ।
- यस कार्यालय मार्फत मन्त्रपरिषद्मा पेश गर्नुपर्ने प्रस्तावहरू तयार गरी पेश गरिएको ।

आर्थिक प्रशासन शाखाको गतिविधिहरू

आर्थिक व्यवस्थापन

सरकारी कोषहरूको संचालन, बजेट तर्जुमा, निकाशा तथा खर्चको लेखा राख्ने, वित्तीय विवरणहरू तयार गर्ने, आन्तरिक नियन्त्रणको व्यवस्था मिलाउने, लेखा परीक्षण गराउने, बेरुजुको लगत राख्ने, बेरुजु फछ्यौँट र असुल गर्ने/गराउने आदी कार्यहरू आर्थिक व्यवस्थापन भित्र सम्पन्न हुने गर्दछन् । वित्तीय प्रतिवेदनको निष्पक्षता, शुद्धता र कुशल व्यवस्थापनबाट आर्थिक अनुशासन कायम गर्न सहयोग पुग्दछ । स्वच्छ आर्थिक प्रशासन सुशासनको मेरुदण्ड हो । चुस्त वित्तीय अनुशासन, पारदर्शिता एवं विधिको पालनाको माध्यमबाट प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रपरिषद्को कार्यालयलाई सुशासनको नेतृत्वदायी तथा उत्कृष्ट निकाय बनाउने क्रममा नियमित कामहरूका अतिरिक्त विभिन्न सुधारका कार्यहरू समेत गरिदै आएको छ । आर्थिक प्रशासन शाखा तर्फ आ.व. ०७३/७४ को बैशाख, जेठ र असार महिना सम्ममा गरिएका प्रमुख कार्यहरूलाई निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ ।

प्रमुख सुधारका कामहरू:

- भुक्तानीको लागि प्राप्त विल भर्पाईहरूमा जाँचबुझ गरि प्रक्रिया पुगेकोमा भुक्तानीको लागि भुक्तानी आदेश तयार गरी कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयमा पठाएको ।

- यस अवधिमा यस कार्यालय र मातहत निकायबाट अर्थ मन्त्रालयमा थप बजेट, रकमान्तर, श्रोतान्तर, कार्यक्रम संशोधन आदि विषयमा सिफारिसका लागि माग भएका विषयहरूमा आवश्यकता अनुसार माग तथा सिफारिस गरी पठाइएको ।
- यस कार्यालय र मातहत निकायहरूको आगामी आ.व. ०७४/७५ को विषयगत मन्त्रालय बजेट सूचना प्रणाली (LMBIS) मार्फत बजेट तयार गरी स्वीकृत भैसकेको ।
- आ.व. २०७३/०७४ को तलवी प्रतिवेदन पारित भै आएको ।
- यस कार्यालय र मातहत निकायहरूको आ.व. ०७३/७४ को लागि जिम्मेवारी सरेको कुल बेरुजू रु. ५० करोड २३ लाख १० हजार मध्ये असार महिना सम्ममा ३७ करोड ७७ लाख ३४ हजार फछ्यौट भई ७५.२० प्रतिशत प्रगति हासिल भएको छ ।
- आर्थिक प्रशासन शाखाबाट सम्पादन भएका कामहरूको जानकारी e-mail मार्फत सम्बन्धित शाखा महाशाखा प्रमुखलाई दिने गरिएको छ ।

नियमित कार्यहरू

- यस कार्यालयबाट आर्थिक व्यवस्थापनको लागि दुई किसिमका खाता संचालन हुँदै आएको छ । एक किसिमको खाता प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयको लागि विनियोजित बजेटसँग सम्बन्धित छ भने अर्को किसिमको खाता यस कार्यालयमा रहेका कोषहरूको संचालनसँग सम्बन्धित छ । पहिलोमा ५ वटा शीर्षक र दोस्रोमा ३ वटा कोषहरू रहेका छन् । साथै राजश्व र धरौटी तर्फ पनि कारोबार हुने गरेको छ ।
- आ.व. ०७३/७४ मा यस कार्यालयलाई मात्र प्राप्त बजेट अख्तियारी रु. ४७,११,२३,०००।- र बजेट निकास/ भुक्तानी आदेश रु. ४३,२३,१५,०००।- (तालिका १ अनुसार) खर्च गरिएको छ ।
- राजश्व तर्फ प्रशासनिक शुल्क, ठेक्का पट्टा र बेरुजू दाखिला गरी रु. ६,१५,५००।- आम्दानी भएको छ । त्यस्तै धरौटी तर्फ आ.व. ०७३/७४ को शुरुमा रु. ३२,१९,६४७।५६ जिम्मेवारी सरेको छ । चालु आ.व.को असार मसान्त सम्म रु. ३४,५५,६४८।- धरौटी दाखिला भएको छ र रु. ८६,२२,९२।- धरौटी फिर्ता भएको र रु ५८१३००३.५६।- धरौटी बाँकी रहेको छ ।
- सबै बजेट उपशीर्षकहरूको खर्चको हिसाब रितपूर्वक राखी वित्तीय प्रतिवेदनहरू तयार गरी सम्बन्धित निकायहरूमा पठाइएको छ ।
- यस अवधिमा तेश्रो चौमासिकका खर्चहरू सार्वजनिक गरिएको छ ।

- सम्माननीय प्रधानमन्त्री, माननीय मन्त्री, माननीय राज्यमन्त्रीज्यूहरू लगायत सचिवालयका कर्मचारीहरूको तलब/भत्ता/दैनिक भ्रमण भत्ता लगायतका सुविधाहरू भुक्तानी गरिएको छ । भुक्तानीको लागि प्रकृया नपुगेको अवस्थामा प्रकृया पुन्याउन चाहिने कागजातहरू सम्बन्धित पक्षसँग माग गर्ने गरिएको छ ।
- आर्थिक प्रशासनसँग सम्बन्धित माग गरिएको राय समयमै उपलब्ध गराइएको र महाशाखा प्रमुख, सचिवज्यूहरू र मुख्य सचिवज्यूबाट प्राप्त निर्देशनहरू कार्यान्वयन गरिएको छ ।
- शाखा अन्तर्गतको कामहरूमा सम्बन्धित मन्त्रालय एवं अन्य कार्यालयहरूमा पत्राचार तथा तरताकेता गरेको र आर्थिक अनुशासन कायम गर्न/गराउन सहयोगीको भूमिका निर्वाह गरिएको छ ।
- यस अवधिमा यस कार्यालयको आर्थिक कारोबारको २०७४ सम्मको सेस्ताको कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयबाट आन्तरिक लेखा परीक्षण सम्बन्धी काम सम्पन्न भएको छ ।

तालिका १

यस कार्यालयलाई प्राप्त बजेट अख्तियारी र खर्च विवरण

रु. हजारमा

सि.नं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	वार्षिक बजेट	असार सम्मको खर्च
१	३०१०११३	मन्त्रिपरिषद्	१८६२२८	१७९३४७
२	३०१०१३३	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	२२५५१४	२०७७११
३	३०१०१३४	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	५१२२५	३६४०५
४	३०११०१३	सूचना प्रविधि विकास आयोजना	४६५६	६९५७
५	३०११०१४	सूचना प्रविधि विकास आयोजना	३५००	१८९५
		जम्मा	४७११२३	४३२३१५

सूचना प्रविधि शाखाको गतिविधिहरू

- हेलो सरकार कक्षमा सञ्चालनमा रहेको Gunaso Portal लाई थप सुधार गर्न उक्त Application लाई परिमार्जन तथा पुनर्निर्माण गर्ने काम सम्पन्न गरी आ.व. २०७४।७५ साउन महिना भित्र संचालनमा ल्याउने तयारी गरिएको ।
- हेलो सरकार कक्षलाई Call Center Solution खरिदको लागि सम्झौता गर्ने कार्य सम्पन्न भईसकेको र आ.व. २०७४।७५ को भदौ महिनासम्म प्राप्त Hardware तथा

Application Software हरूलाई यस कार्यालय र पाँचै विकास क्षेत्रमा विस्तार र Gunaso Portal मा समेत Integration गर्ने लक्ष्य रहेको ।

- सबै सार्वजनिक निकायहरुले प्रयोगमा ल्याउने गरी तयार गरिएको e-Shuchi Web Portal को निर्माण कार्य सम्पन्न भएको र आ.व. २०७४।७५ मा सञ्चालनमा ल्याउने लक्ष्य रहेको ।
- सबै सार्वजनिक निकायको वेबसाईटमा एकरूपता ल्याउने प्रयोजनका लागि तयार गरिएको केन्द्रिय CMS प्रणालीको निर्माण कार्य सम्पन्न भएको र आ.व. २०७४।७५ मा सञ्चालनमा ल्याउने लक्ष्य रहेको ।
- यस कार्यालयको प्रयोजनका लागि आवश्यक पर्ने IT Equipment's हरूको खरिद प्रक्रिया सम्पन्न गरेको ।
- कार्यालयको आन्तरिक नेटवर्क सुधार गर्न खरिद प्रक्रिया सम्पन्न गरी Installation र Configuration को काम भई रहेको ।
- कार्यालय प्रयोजनका लागि Flap Gate, Vehicle Barrier तथा Signal Jammer हरू खरिदका लागि सम्झौता गर्ने कार्य सम्पन्न भईसकेको ।

प्रेस तथा बैदेशिक सम्बन्ध शाखाको गतिविधिहरू

- आर्थिक वर्ष २०७३/२०७४ को वैशाख, जेठ र असार महिनामा नेपालका लागि स्टेट अफ इजरायल, यूरोपियन यूनियन, संघीय गणतन्त्र जर्मनको प्रस्तावित आवासीय राजदूत पदमा नियुक्तिका लागि मित्रराष्ट्रबाट प्रस्तावित राजदूतहरूलाई प्रस्ताव बमोजिम नियुक्ति गर्न नेपालको तर्फबाट सहमति प्रदान गरिएको साथै पोल्याण्ड, इण्डोनेसिया, स्पेन, ग्वाटेमाला, ट्यूनिशिया र गणतन्त्र इराकको नेपालका लागि प्रस्तावित गैरआवासीय राजदूतको नियुक्तिको लागि समेत सहमति प्रदान गरिएको छ ।
- कार्यालयबाट विभिन्न विषयमा जारी भएका प्रेस विज्ञप्तिहरू तयार गरी कार्यालयको वेबसाईट (www.opmcm.gov.np) मा राखिएको साथै प्रचार प्रसारका लागि मिडियाहरूमा समेत पठाइएको छ ।
- कार्यालयका महत्वपूर्ण सूचना प्रवाहका लागि १६१८०७०७०११११ को अडियो नोटिस बोर्डको संचालन गरिएको र यसमा सामयिक रूपमा अद्यावधिक गरिएको छ ।
- सम्माननीय प्रधानमन्त्रीज्यू समक्ष विभिन्न व्यक्ति तथा संघ/संस्थाहरूबाट माग भई आएका शुभकामना सन्देशको ड्राफ्ट तयार गरी उपलब्ध गराइएको छ ।

- सूचना उपलब्ध गराई पाउँ भनी प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयका सूचना अधिकारीलाई सम्बोधन गरी प्राप्त भएका निवेदनमा आवश्यक कारवाही गरी माग बमोजिमको सूचना उपलब्ध गराइएको र प्राप्त हुन आएका अन्य निकायसंग सम्बन्धित निवेदनहरू आवश्यक कारवाहीका लागि तत् तत् निकायमा लेखी पठाइएको छ।
- सूचना मागकर्ताहरूलाई सूचना प्राप्तिका लागि नियमित रूपमा सहजीकरण गरिएको छ।
- सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५(३) र नियमावली, २०६५ को नियम ३ बमोजिम प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयसँग सम्बन्धित माघ, फागुन, चैत्र महिनाको विवरण सार्वजनिक गरि सो विवरण कार्यालयको वेबसाइटमा राखिएको छ। साथै सो विवरण राष्ट्रिय सूचना आयोगमा समेत पठाइएको छ।
- प्रत्येक दिन विभिन्न दैनिक तथा साप्ताहिक पत्रिकाहरूमा प्रकाशित हुने समाचारहरू मध्ये जनताका दैनिक सरोकारसँग सम्बन्धित समाचारहरू संकलन गरी मुख्यसचिवको सचिवालयमा उपलब्ध गराइएको छ।

आर्थिक तथा पूर्वाधार विकास शाखाको गतिविधिहरू

- मिति २०७४ वैशाख ५ गते मुख्य सचिवज्यूको अध्यक्षतामा काठमाडौं उपत्यका सडक विस्तार सम्बन्धी र मेलम्चीका पाइप बिछ्याउने सम्बन्धमा बैठक बसी सम्बन्धित निकायहरूलाई कार्य विभाजन गरिएको, काठमाडौं उपत्यकामा भैरहेको सार्वजनिक निर्माण र यातायात व्यवस्थाको प्रभावकारी कार्यान्वयन तथा अन्तर्निकाय समन्वय गर्न निर्देशन दिइएको र सार्वजनिक निर्माण यातायात सेवा व्यवस्थापन तथा कार्यान्वयन समिति गठन गरिएको छ।
- मिति २०७४ जेठ १८ गते बिहीवारका दिन मुख्य सचिवज्यूको अध्यक्षतामा राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाको प्रगति, समीक्षा एवं आयोजना सहजीकरण सम्बन्धमा बैठक बसी आयोजनाहरूको भौतिक तथा वित्तीय कार्य प्रगति र समस्या सम्बन्धमा छलफल गरी सम्बन्धित मन्त्रालय तथा आयोजना प्रमुखहरूलाई निर्देशन दिइएको छ।
- मिति २०७४/०३/०२ गते सचिव चन्द्र कुमार घिमिरेज्यूको अध्यक्षतामा पूर्वाधार निर्माण सम्बन्धी राष्ट्रिय मापदण्ड तयार गर्ने सम्बन्धमा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा आम नागरिकले उपभोग गर्ने सडक, पुल, झोलुङ्गे पुल, शहरी पूर्वाधार तर्फ अस्पताल, बस टर्मिनल, शहरी सुन्दरता, ढल व्यवस्थापन र सरसफाइ तथा विजुली र सञ्चार सम्बन्धी पूर्वाधारको न्यूनतम मापदण्ड निर्धारण गरी पूर्वाधार निर्माणमा एकरूपता कायम गर्न शहरी विकास, सडक विभाग, स्थानीय पूर्वाधार विकास तथा कृषि सडक विभागका महानिर्देशक, नेपाल टेलिकमका महानिर्देशक र नेपाल बिद्युत प्राधिकरणका कार्यकारी

निर्देशकको संयोजकत्वमा आफू सम्बद्ध विषय क्षेत्रको मापदण्ड तर्जुमा गर्न प्राविधिक समिति गठन गर्ने तथा समितिले प्राविधिक विज्ञहरूलाई समेत संलग्न गराई २१ दिन भित्र मापदण्डको मस्यौदा तयार गरी समिति समक्ष पेश गर्न निर्देशन दिइएको छ ।

- मिति २०७४ असार १४ गते मुख्य सचिवज्यूको अध्यक्षतामा जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी सभा सम्मेलनमा सहभागिता सम्बन्धी विषयमा बैठक बसी नेपाल सरकारले अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा व्यक्त गरेका विभिन्न प्रतिबद्धता तथा अन्तर्राष्ट्रिय प्रक्रिया मार्फत सिर्जित दायित्व पूरा गर्न वातावरण, वाणिज्य र वैदेशिक सहयोग परिचालनमा नेपाल सरकारले बहुपक्षीय तथा द्विपक्षीय सभा सम्मेलनमा सुसंगठित र नतिजामूलक प्रतिनिधित्व गर्ने सम्बन्धमा अपनाउनु पर्ने Modality तय गर्न ५ सदस्यीय समिति गठन गरी कार्यक्षेत्र समेत तोकिएको छ ।

आर्थिक नीति विश्लेषण शाखाको गतिविधिहरू

- विभिन्न मन्त्रालयहरूबाट राष्ट्रिय नीतिसम्बन्धी अद्यावधिक विवरण संकलन गरिएको ।
- राष्ट्रिय नीतिहरू मध्ये पाँच नीतिहरू परीक्षणका लागि विज्ञहरू संलग्न गराई परीक्षण प्रतिवेदन तयार गरी समीक्षा समेत गरिएको ।
- मन्त्रालयहरूबाट प्राप्त अद्यावधिक राष्ट्रिय नीतिहरू Web Site मा राख्ने व्यवस्था मिलाइएको ।
- राष्ट्रिय नीतिहरू मध्ये पर्यटन नीति २०६५को प्रभाव परीक्षण तथा विश्लेषण गरिएको ।
- वार्षिक नीति तथा कार्यक्रममा उल्लेखित कार्यक्रम/क्रियाकलापको मन्त्रालयगत रूपमा प्रगति विवरण माग गरी प्रतिवेदन तयार गरिएको ।
- केन्द्रीय अनुगमन अन्तर्गत टोलीमा रही गोर्खा, लमजुङ, कास्की, खोटाङ र ओखलढुङ्गा जिल्लाको पूँजीगत खर्चको प्रगति सम्बन्धमा स्थलगत अनुगमन गरिएको ।

सामाजिक विकास शाखाको गतिविधिहरू

मिति २०७४।०१।१३ मा नेपाल सरकारका मुख्यसचिव डा. सोमलाल सुवेदीको संयोजकत्वमा वातावरण सम्बद्ध निकायका पदाधिकारीहरूको उपस्थितिमा बसेको बैठकले निम्नानुसार निर्णय गरेको:

- वातावरण संरक्षणसम्बन्धी क्रियाकलापहरूको विस्तृत विवरण सहितको कार्ययोजना बनाई ३ दिनभित्र प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा पेश गर्न निर्देशन दिने निर्णय भएको ।
- त्रिपुरेश्वरदेखि नागदुङ्गा सम्म सडक विस्तारको क्रममा गर्नु पर्ने बिजुलीको खम्बाहरूको व्यवस्थापन यथाशीघ्र गर्न ऊर्जा मन्त्रालयलाई निर्देशन दिने निर्णय भएको ।

मिति २०७४।०३।२२ मा नेपाल सरकारका मुख्यसचिव डा. सोमलाल सुवेदीको संयोजकत्वमा चिकित्साशास्त्र सम्बद्ध निकायका पदाधिकारीहरूको उपस्थितिमा बसेको बैठकले निम्नानुसार निर्णय गरेको छः

- चिकित्सा शास्त्रतर्फ चालु शैक्षिक सत्रमा विद्यार्थी भर्नाका सम्बन्धमा हालसम्मको प्रगति बारेमा छलफल भयो । सो सम्बन्धमा नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्को २०७२ असोज १ गतेको निर्णय र सम्मानित सर्वोच्च अदालतको २०७२ मंसिर १५ एवं ०७३ जेठ २१ गतेको आदेश बमोजिम योग्यताक्रम अनुसार ७ दिन भित्र विद्यार्थी भर्ना गराउने सम्बन्धमा व्यवस्था गरी सो को जानकारी यस कार्यालयलाई गराउने ।
- सो बमोजिम नगरेमा प्रचलित कानून बमोजिम सम्बन्धन खारेज तर्फ सम्बन्धित निकायले आवश्यक कारबाही अगाडी बढाउने ।
- परीक्षा नियन्त्रण कार्यालयमा गैर मेरिट (MERIT) बाट भर्ना भएका विद्यार्थीहरूको रजिष्ट्रेशन नगर्न त्रि.वि.वि. डिन कार्यालयबाट लेखिएको विषयमा यसको अद्यावधिक स्थितिका बारेमा ३ दिन भित्र जानकारी गराउने ।

यस शाखाको स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम अनुसार निम्नानुसारका कार्यहरू सम्पन्न भएका छन्ः

- यस अवधिमा मध्यमाञ्चल र सुदूरपश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्रका ४ वटा जिल्ला स्तरका कार्यालयहरूको सेवाप्रवाहको अनुगमन तथा सेवाग्राही सर्भेक्षण गरी प्रतिवेदन पेश गरीएको ।
- सामाजिक विकाससंग सम्बन्धित केही मन्त्रालयहरूको मन्त्रालयस्तरीय विकास समस्या समाधान समितिको बैठकमा सहभागी भई प्रतिवेदन पेश गरीएको ।

योजना तथा अनुगमन शाखाको गतिविधिहरू

सि.नं.	प्रमुख कार्यहरू	उपलब्धीहरू
१.	'सिधा कुरा प्रधानमन्त्री सँग' टेलिभिजन कार्यक्रमको अभिलेखीकरण एवं गुनासो सम्बोधन ।	श्रव्यदृश्य सामाग्रीका आधारमा (भाग २९) को लिखित अभिलेख तयार गरिएको छ । प्राप्त गुनासाहरूको उत्तर सम्बन्धित मन्त्रालयहरूबाट मागी सम्माननीय प्रधानमन्त्रीज्यूलाई नियमित रूपमा अवगत गराइएको छ ।
२.	अनलाईन पोर्टल gunaso.opmcm.gov.np/monitoring मा प्रगति अद्यावधिकीकरण: चालु आर्थिक वर्षमा कार्यान्वयन गर्ने प्राथमिकताहरू र सो को कार्यान्वयन कार्ययोजना ।	अनलाईन पोर्टलमा उल्लिखित कार्ययोजना प्रविष्टि गरी मासिक रूपमा प्रगति अद्यावधिकीकरण मार्फत कागज विहीन/कम कागजयुक्त अनुगमनमा प्रवर्द्धन गरिएको छ ।
३.	नेपाल सरकारको नीति तथा कार्यक्रम निर्माण ।	आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को नेपाल सरकारको नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरी व्यवस्थापिका संसद समक्ष पेश भएको छ ।
४.	मन्त्रालयस्तरीय विकास समस्या समाधान समितिको बैठक आयोजना तथा निर्णय कार्यान्वयन ।	राष्ट्रिय अनुगमन तथा मूल्याङ्कन दीर्घदर्शनमा समेटिएको रा.यो.आ. अ.मू.फा.नं. (३) बमोजिमको मन्त्रालयस्तरीय विकास समस्या समाधान समितिको दोस्रो बैठकका लागि संकलन गर्नुपर्ने विवरण कार्यालय र अन्तर्गतका निकायबाट संकलन गरी एकीकृत प्रतिवेदन तयार गरिएको छ ।
५.	अर्थ मन्त्रालयबाट प्रकाशन हुने मन्त्रालयगत प्रगति विवरण तयारी ।	कार्यालयको संक्षिप्त परिचय, दूरदृष्टि, उद्देश्य, रणनीति लगायत कार्यालयका लागि निर्दिष्ट कानूनहरू, कार्यालयको संगठन संरचना, गत आर्थिक वर्षको यथार्थ खर्च उपलब्धि र चालू आर्थिक वर्ष २०७३/७४ को ८ महिनाको खर्च समेटिएको कार्यालयको प्रगति विवरण

सि.नं.	प्रमुख कार्यहरू	उपलब्धीहरू
		तयार गरी मन्त्रालयगत प्रगति विवरण नामक पुस्तकमा समावेश गरिएको छ ।
६.	मध्यावधि खर्च संरचना(MTEF) ।	कार्यालयको मध्यावधि खर्च संरचना (MTEF) तयार गरी राष्ट्रिय योजना आयोगमा पठाइएको ।
७.	आवधिक योजनासुशासन र माःनव अधिकार ।	सुशासन र मानव अधिकार सम्बन्धी विवरण तयार गरी चौधौँ योजनाको दस्तावेजमा समावेश गरिएको छ ।
८.	बजेट तथा कार्यक्रम निर्माण ।	आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को लागि कार्यालयको अनुमानित बजेट तथा कार्यक्रम निर्माण गरिएको छ ।
९.	अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रतिवेदनका सुझाव कार्यान्वयन ।	विभिन्न स्रोतबाट प्राप्त अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रतिवेदनका सुझावहरू अध्ययन तथा विश्लेषण गरी उपयुक्त एवं कार्यान्वयनयोग्य सुझावहरू कार्यान्वयनका लागि सम्बन्धित निकायहरूमा पठाइएको छ । (निरन्तर)
१०.	केन्द्र/क्षेत्र/अञ्चल/जिल्लास्तरमा सेवा प्रवाहको अनुगमन ।	सेवा प्रवाहको अनुगमन: केन्द्रस्तर: १ क्षेत्रस्तर: ० अञ्चलस्तर: ० जिल्लास्तर: ३ पटक (मोरङ्ग, कैलाली र रसुवा)
११.	विभिन्न माध्यमबाट प्राप्त निवेदन एवं ज्ञापनपत्रको कार्यान्वयन ।	निरन्तर ।
१२.	चौमासिक अवधिको शाखागत प्रगति विवरण ।	निरन्तर ।

मन्त्रिपरिषद्, बैठक तथा अभिलेख शाखाको गतिविधिहरू

सि.नं.	कार्यक्रम	सङ्ख्या	कैफियत
१	प्रस्ताव दर्ता	४०१	
२	मन्त्रिपरिषद् बैठक	२१	
३	मन्त्रिपरिषद् निर्णय	४१४	
४	मन्त्रिपरिषद्को निर्णय वेवसाईटमा राखिएको	सबै	निर्णयको मुख्य ब्यहोरा

मन्त्रिपरिषद् समिति तथा संवैधानिक निकाय शाखाको गतिविधिहरू

क) २०७४ बैशाख देखि असार महिनासम्मको प्रगति विवरण

क्र.स.	उपलब्धि
१.	मन्त्रिपरिषद् राजनैतिक समिति बैठक संख्या - ०
२.	मन्त्रिपरिषद् राजनैतिक समिति निर्णय संख्या - ०
३.	मन्त्रिपरिषद् आर्थिक तथा पूर्वाधार समिति बैठक संख्या - ३
४.	मन्त्रिपरिषद् आर्थिक तथा पूर्वाधार समिति निर्णय संख्या - ५
५.	मन्त्रिपरिषद् विधेयक समिति बैठक संख्या - ३
६.	मन्त्रिपरिषद् विधेयक समिति निर्णय संख्या - १४
७.	मन्त्रिपरिषद् प्रशासन समिति बैठक संख्या - ०
८.	मन्त्रिपरिषद् प्रशासन समिति निर्णय संख्या - ०
९.	मन्त्रिपरिषद् सामाजिक समिति बैठक संख्या - ३
१०.	मन्त्रिपरिषद् सामाजिक समिति निर्णय संख्या - २

ख) २०७४ बैशाख देखि असार महिनासम्म मन्त्रिपरिषद्का ५ समितिहरूको ९ पटक बैठक बसी २१ वटा निर्णयहरू भएको छ ।

ग) संवैधानिक परिषद्को बैठक ४ पटक बसी ३ वटा निर्णय भएको छ ।

घ) मन्त्रिपरिषद् समितिका निर्णयहरू पञ्जिका बनाइ अभिलेख व्यवस्थित गरिएको छ ।

शान्ति समन्वय तथा शासकीय सुधार शाखाका गतिविधिहरू

- यस अवधिमा नेपाल सरकारका मुख्यसचिव डा. सोमलाल सुवेदीको अध्यक्षतामा विभिन्न मितिमा बसेको ३ वटा सचिव बैठकहरूको व्यवस्थापन गरिएको। उक्त बैठकबाट वातावरण संरक्षणका सम्बन्धमा सबै मन्त्रालय/निकायले कार्ययोजना तयारी तथा सोको

प्रभावकारी कार्यान्वयन सम्बन्धी, निर्वाचनका लागि कर्मचारी व्यवस्थापन सम्बन्धी, पूर्वाधार सम्बन्धी राष्ट्रिय मापदण्ड तयार गर्ने समिति गठन सम्बन्धी, पूँजीगत खर्च बढाउन प्रभावकारी रूपमा कार्य सम्पादन गर्ने, बेरुजू फछ्यौट गर्ने कार्यलाई उच्च प्राथमिकता दिने लगायतका विभिन्न १६ वटा निर्णयहरू भएको छ। सचिव बैठकबाट भएका उल्लेखित निर्णयहरूको कार्यान्वयनका लागि सम्बन्धित निकायमा लेखि पठाइएको साथै कार्यान्वयन प्रगतिको नियमित अनुगमन भई रहेको छ।

- नेपाल सरकारका मुख्यसचिव डा. सोमलाल सुवेदीको संयोजकत्वमा माननीय महालेखा परीक्षक श्री टंकमणी शर्माज्यूको विशेष उपस्थितिमा नेपाल सरकारका सचिव तथा विशिष्ट श्रेणीका पदाधिकारहरूसँगको बैठकको व्यवस्थापन गरिएको । उक्त बैठकबाट सबै तहका आन्तरिक लेखा परीक्षणलाई प्रभावकारी बनाउन सह-महालेखा नियन्त्रक रहने गरी समिति गठन गर्ने निर्णय भएकोले उक्त निर्णय जानकारी तथा कार्यान्वयनका लागि सम्बन्धित निकायमा लेखि पठाइएको साथै कार्यान्वयन प्रगतिको नियमित अनुगमन भई रहेको छ।
- मिति २०७४।०३।२७ गते मंगलबार नेपाल सरकारका मुख्यसचिव डा. सोमलाल सुवेदीज्यूको संयोजकत्वमा सर्वोच्च अदालतका मुख्य रजिष्टार, नेपाल सरकारका सचिव तथा विशिष्ट श्रेणीका पदाधिकारीहरू एवं सुरक्षा निकायका प्रमुखहरू समेतको सहभागितामा नेपाल सरकारका मुख्यसचिव डा. सोमलाल सुवेदीज्यूको बिदाइ गरी सम्पन्न भएको बैठकको व्यवस्थापन गरिएको ।
- मिति २०७४।०३।२९ गते बिहीवार नेपाल सरकारका मुख्यसचिव श्री राजेन्द्रकिशोर क्षेत्रीज्यूको संयोजकत्वमा नेपाल सरकारका सचिव तथा विशिष्ट श्रेणीका पदाधिकारीहरूको सहभागितामा नेपाल सरकारका नवनियुक्त मुख्यसचिव श्री राजेन्द्रकिशोर क्षेत्रीज्यूको स्वागत गरी सम्पन्न भएको बैठकको व्यवस्थापन गरिएको ।
- यस शाखा द्वारा सञ्चालन गर्नु पर्ने “शासकीय सुधार सम्बन्धी अन्तरक्रिया गोष्ठी (गोष्ठी तथा कार्यशाला)” मिति २०७४।०३।१९ मा पश्चिमाञ्चल क्षेत्रिय प्रशासकज्यू , कास्की जिल्लाका प्रमुख जिल्ला अधिकारीज्यू तथा विभिन्न कार्यालयका कार्यालय प्रमुखज्यूहरूको उपस्थितिमा सुशासन, सदाचार तथा सेवा प्रवाहका विषयमा प्रस्तुति तथा अन्तरक्रिया गरी कास्की जिल्लामा सम्पन्न गरियो ।

प्रशासन पुनर्संरचना शाखाको गतिविधिहरू

क्र.सं.	महिना	सम्पादित कार्य
१	वैशाख	मिति २०७४ साल वैशाख ९ र १० गते नेपाल सरकारबाट स्वीकृत नेपालको संविधानको अनुसूची ५, ६, ७, ८ र ९ मा उल्लिखित संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको एकल तथा साझा अधिकारसूचीको कार्यविस्तृतीकरण प्रतिवेदन तथा उच्चस्तरीय संघीयता कार्यान्वयन तथा प्रशासन पुनःसंरचना उच्चस्तरीय समिति तथा समन्वय समितिको विभिन्न मितिको निर्णय समेतको आधारमा संघमा आवश्यक पर्ने मन्त्रालय विभाग तथा संघ मातहत प्रदेश र स्थानीय तहमा रहने निकायहरूको संगठन संरचना, संस्थागत व्यवस्था र दरबन्दीको खाका तर्जुमा सम्बन्धी दुई दिवशीय कार्यशाला सम्पन्न ।
२	जेठ	नेपालको संविधान बमोजिम संघीयता कार्यान्वयन तथा प्रशासन पुनःसंरचना सम्बन्धी कार्य सम्पन्न गर्न नेपालको संविधान तथा नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) बाट मिति २०७३।१०।१८ मा स्वीकृत संविधानको अनुसूची ५, ६, ७, ८ र ९ मा उल्लिखित संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको एकल तथा साझा अधिकार सूचीको कार्यविस्तृतीकरण पुस्तिकाको रूपमा प्रकाशित
३	आषाढ	<ul style="list-style-type: none"> - मिति २०७४ साल आषाढ २० गते देखि ऐ २६ गते सम्म म्याग्दी जिल्लामा संघीयता कार्यान्वयन तथा प्रशासन पुनःसंरचना सम्बन्धमा सरोकारवालाहरूसंग अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न । - कार्यविस्तृतीकरण बमोजिम स्थानीय तहमा विभिन्न मन्त्रालयबाट कर्मचारी व्यवस्थापन गर्ने सम्बन्धमा विभिन्न मितिमा निर्णय भई निर्देशन दिइएको ।

जनगुनासो व्यवस्थापन शाखाको गतिविधिहरू

- गुनासो व्यवस्थापन शाखाबाट सम्पादित कार्यहरूको मासिक प्रगति प्रतिवेदनहरू तयार गरि मासिक रूपमा सार्वजनिक गर्ने गरिएको ।
- शाखाको मासिक प्रगति प्रतिवेदन मासिक रूपमा तयार गरि सो बारेमा समय समयमा प्रेस रिलिज गरी सार्वजनिक गरिएको ।

- हेलो सरकार लाई क्षेत्रीय स्तरमा विस्तार गर्ने कार्यक्रम अनुसार पाँचै विकास क्षेत्रमा संचालनमा आइसकेको । धनकुटा, पोखरा, हेटौडा र सुर्खेतमा उद्घाटन भएको दिपायलमा उद्घाटन हुन बाँकी रहेको ।
- गुनासो व्यवस्थापन शाखाको पोर्टल अधावधिक गर्ने कार्य भैरहेको ।
- हेलो सरकारको बजारीकरण कार्यक्रम अन्तर्गत वृत्तचित्र निर्माण गरिएको ।
- हेलो सरकारको प्रचार प्रसार गर्ने उदेश्यले वार्षिक पुस्तिका प्रकाशन गर्ने गरिएको ।
- हेलो सरकारलाई विधुतिय मैत्रि बनाउन मोबाइल एप तयार गरी संचालनमा ल्याउने गृहकार्य भै रहेको
- हेलो सरकार कक्षमा ०७४ वैशाख मसान्त देखि ०७४ असार मसान्त सम्म ३१७६ वटा गुनासा प्राप्त भएको तथा जसमा १९०७ वटा गुनासाहरु फछ्यौट भै १२६९ गुनासाहरु फछ्यौट हुन बाँकि रहेका । जसमा गुनासो फछ्यौटको दर ६० प्रतिशत रहेको छ ।
- हेलो सरकार कक्षमा सबैभन्दा बढी गुनासा आउने निकायहरुमा गृह मन्त्रालय,शिक्षा मन्त्रालय,संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात व्यवस्था मन्त्रालय, नेपाल विद्युत प्राधिकरण रहेका छन् ।
- हेलो सरकार कक्षमा पछिल्लो समयमा औसत मासिक गुनासो प्राप्ति दर १००० बढि रहेको ।
- २०७४ वैशाख महिनादेखि ०७४ असार मसान्तसम्म ७० वटा गुनासा हेलो सरकार कक्ष आफैले फछ्यौट गरेको तथा सो अवधिमा हेलो सरकार कक्षमा ६६ वटा सुझावहरु प्राप्त भएका ।
- २०७४ वैशाख महिनादेखि ०७४ असार मसान्तसम्म हेलो सरकार फेसबुक पेजमा ३८१ वटा गुनासा प्राप्त भएको तथा जसमा २१२ वटा गुनासाहरु फछ्यौट भै १६९ गुनासाहरु फछ्यौट हुन बाँकि रहेका । जसमा गुनासो फछ्यौटको दर ५६ प्रतिशत रहेको छ ।

- २०७४ बैशाख महिनादेखि ०७४ असार मसान्तसम्म हेलो सरकार ट्वीटर पेजमा १६०५ वटा गुनासा प्राप्त भएको तथा जसमा ९७१ वटा गुनासोहरू फछ्यौट भै ६३४ गुनासाहरू फछ्यौट हुन बाँकि रहेका । जसमा गुनासो फछ्यौटको दर ६० प्रतिशत रहेको छ ।
- कार्यकारी निर्णयबाट सम्बोधन हुने भन्दा नीतिगत एवं कानूनमा व्यवस्था गर्नुपर्ने र लामो प्रक्रिया लाग्ने विषयसँग सम्बन्धित गुनासोहरू सम्बोधन गर्न केही समय लाग्ने हुनाले सबै गुनासोहरू शीघ्र सम्बोधन हुन नसके पनि सम्बन्धित निकायलाई गुनासो व्यवस्थापनको कार्य उच्च प्राथमिकतामा राखी फछ्यौट गर्न निर्देशन दिने गरिएको ।

सदाचार प्रवर्द्धन तथा भ्रष्टाचार निगरानी शाखाको गतिविधिहरू

- १ . प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयको लगतमा समाविष्ट अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगबाट विभिन्न मितिमा भएका निर्णयको कार्यान्वयनको पछिल्लो अवस्थाका सम्बन्धमा मिति २०७४/३/७ गते सम्बद्ध मन्त्रालय/निकायका पदाधिकारी सम्मिलित समीक्षा बैठक सम्पन्न भएको छ । उक्त बैठकबाट निर्णय भएबमोजिम सम्बद्ध निकायलाई देहायबमोजिम निर्देशन दिइएको छ :
 - विदेशी सहयोगमा संचालित गैरसरकारी संस्थाहरूमा हुने अनुचित कार्य र भ्रष्टाचार नियन्त्रण गर्न, गराउन समाज कल्याण ऐन, २०४९ लाई परिमार्जन गर्न बनेको विधेयक मस्यौदालाई सम्बद्ध निकायहरूको सहमति लिई ४५ दिनभित्र मन्त्रिपरिषदमा पेश गर्ने व्यवस्था महिला बालबालिका तथा समाजकल्याण मन्त्रालयले मिलाउने ।
 - सार्वजनिक यातायात सेवालार्ई चुस्त, दुरुस्त र गुनासोरहित बनाउन यातायात व्यवस्था विभागबाट गरिएका प्रयासबारे बैठकमा जानकारी प्रस्तुत । बागमती यातायात कार्यालयहरूबाट सेवा प्रभावकारी बनाउन अपनाइएका तौरतरिका र सुधारको अवस्थासहितको जानकारी भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालयले ७ दिनभित्र गराउने ।
 - डोटी बहुमुखी क्याम्पसको भवन निर्माणमा भएको अनियमितताको विषय र सरस्वती उच्च माध्यमिक विद्यालय, अछामको भवन निर्माणमा भएको अनियमितताका सम्बन्धमा अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगबाट भएको निर्णयानुसारको पछिल्लो कार्यप्रगतिको जानकारी शिक्षा मन्त्रालयले ७ दिनभित्र गराउने ।

- साविक कालिमाटी ५ को कित्ता नं २७४ क्षेत्रफल०-९-० जग्गा नयाँ नापिमा कित्ता नै लोप भएको सम्बन्धमा आयोगबाट भएको निर्णय कार्यान्वयनका बारेमा छानबिन समितिमार्फत् १५ दिनभित्र छानबिन गराई ४५ दिनभित्र आवश्यक निर्णय लिइसक्ने व्यवस्था भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालयले मिलाउने ।
 - धादिङ, बेनिघाट-६ स्थित कित्ता २३५ को नेपाल सरकारको नाममा श्रेस्ता जनिएको जग्गासमेतमा सामुदायिक अस्पताल निर्माण भएको सम्बन्धमा आयोगको निर्णयानुसार जग्गाको भोगाधिकार एकिन गराउन जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयले नापी कार्यालय एवं स्थानीय तहको सहयोग लिई नापजाँच गराउने । सामुदायिक अस्पतालले अतिक्रमण गरेको सरकारी जग्गा फिर्ता एवं संरक्षणको लागि स्थानीय प्रशासनलाई आवश्यक निर्देशन दिने व्यवस्था गर्न गृह र स्वास्थ्य मन्त्रालयले मातहतका निकायहरूलाई निर्देशन दिने ।
 - वैदेशिक रोजगारीलाई थप व्यवस्थित गर्न आयोगबाट भएका निर्णय कार्यान्वयनको पछिल्लो अवस्थासहितको जानकारी श्रम तथा रोजगार मन्त्रालयले ७ दिनभित्र उपलब्ध गराउने ।
 - नेपाल सरकार मातहतका विभिन्न सरकारी निकायमा पदाधिकारी नियुक्ति/मनोनयन गर्दा नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषदबाट मिति २०७३/१/३० मा भएको निर्णयानुसार गर्ने/गराउने व्यवस्था गर्न र यस उपर अदालतमा मुद्दा परी अदालतबाट भएको निर्णयको कार्यान्वयन अवस्थाबारे स्वास्थ्य मन्त्रालयबाट जानकारी माग गर्ने ।
२. प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, शासकीय सुधार महाशाखाको आयोजनामा मिति २०७४/०३/२१ गते राष्ट्रिय सदाचार नीतिको मस्यौदासम्बन्धी एक अन्तरक्रियाको आयोजना गरियो । अन्तरक्रियामा नेपाल सरकार मातहतका सबै मन्त्रालय/आयोग/सचिवालय/केन्द्रीय निकायका साथै नियामक निकायका उच्च पदाधिकारीहरूको सहभागिता रह्यो । कार्यक्रमको उद्घाटन नेपाल सरकारका मुख्य सचिव डा. सोमलाल सुवेदीज्यूबाट सम्पन्न भयो । उद्घाटन शत्रुलाई सम्बोधन गर्दै मुख्य—सचिव सुवेदीले मुलुक अहिले संघीयतातर्फ अघि बढिसकेको र वित्तीय व्यवस्थापन पेचिलो बनिरहेको सन्दर्भमा सुशासन र सदाचारिता प्रवर्द्धनमा संघको अहम भूमिका हुने बताउनुयो । "संघले नै प्रभावकारी रूपमा नियमको परिपालना गरेमात्र प्रदेश र स्थानीय तहलाई पनि लागू गराउन सहज हुन्छ ।" ध्यानाकर्षण गराउँदै उहाँले भन्नुभयो — "शासकीय व्यवस्थाका सबै क्षेत्रमा व्यवसायिक निष्ठा र नैतिकताको उच्च पालनामा जोड दिनु आवश्यक छ ।"

मानिसको जीवनमा आचरणको पालना ज्यादै महत्वपूर्ण हुने भन्दै मुख्यसचिव सुवेदीले प्रत्येक पदाधिकारीलाई कार्यसम्पादनका बखत देखापर्ने अन्तरसंघर्षलाई विधि, प्रक्रिया र आचरणको माध्यमबाट समाधान निकाल्न एवं त्यसैलाई कार्यसंस्कृतिको रूपमा विकास गर्न र गराउन सम्बद्ध सबैलाई अनुरोध समेत गर्नुभयो । जनताको आशा र भरोशा अडिएको सार्वजनिक क्षेत्रमा कार्यसम्पादन गर्नुपर्ने राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरूमा पेसाप्रतिको निष्ठा र सदाचारिता र आचरणको वस्तुनिष्ठ परिपालना हुनैपर्नेमा उहाँको जोड थियो ।

सार्वजनिक, निजी, सहकारीलगायत सबै क्षेत्र समेतको आधारभूत मूल्य र मान्यता पहिचान एवं सदाचारिता प्रवर्द्धन गर्ने हेतुका साथ सरकारले सदाचार नीति मस्यौदा तयार पारी लागू गर्न लागेको पूर्वसन्ध्यामा उक्त अन्तरक्रिया आयोजना गरिएको थियो । अन्तरक्रियाको संयोजन प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयका सचिव केदारबहादुर अधिकारीले गर्नुभएको थियो । उच्च अधिकारीहरूबीच समूहगत छलफल तथा प्रस्तुतीकरण भइ विषयविज्ञद्वारा तयार पारिएको नीति मस्यौदाका प्रावधानहरूबारे सुझावहरू संकलन गरी नीतिलाई थप परिमार्जनसहित अघि बढाइएको छ । ७० जनाभन्दा बढीको सहभागिता रहेको अन्तरक्रियामा नेपाल सरकार मातहतका विभिन्न केन्द्रीय निकायबाट संस्थागत प्रतिनिधित्व गर्दै सहसचिवहरू सहभागी रहनुभयो ।

सदाचार नीतिको पृष्ठभूमि:

नेपालको संविधानको मर्म र भावनाअनुरूप सबै नागरिकको मन ,वचन र कर्ममा सदाचार र निष्ठाको संस्कृतिलाई अभिवृद्धि गर्न व्यवहारमा प्रतिबिम्बित हुन जरूरी छ । संविधानको कार्यान्वयनसँगसँगै मुलुक संघीय संरचनाअनुरूप राज्य पुनर्संरचनामा गइसकेको सन्दर्भमा संघ ,प्रदेश र स्थानीय तहमा अधिकारको बाँडफाँट र कार्य विक्षेपणसमेत भइसकेको छ ।

सरकारका प्रत्येक तहमा सुशासन कायम गरी तल्लो तहसम्म पारदर्शिता र जवाफदेहिता प्रवर्द्धन गर्ने गरी भ्रष्टाचार नियन्त्रणका सम्बन्धमा माग र आपूर्ति दुवै पक्षलाई समेट्ने गरी राष्ट्रिय सदाचार नीति तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्ने आवश्यकतालाई परेको हो । यसै कुरालाई दृष्टिगत गरी प्रचलित कानूनको समेत अध्ययन गरी विज्ञहरूद्वारा राष्ट्रिय सदाचार नीति मस्यौदा तयार पारिएको छ ।

उक्त नीति मस्यौदालाई अपनत्व लिई सम्माननीय प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवाज्यूले विशेष प्राथमिकतामा राखी आफ्नो पदबहालीसँगै पहिलो निर्णयबाटै नीति लागू गर्न

आवश्यक प्रक्रिया पूरा गर्न निर्देश गरेबमोजिम मुख्यसचिव डा .सोमलाल सुवेदीज्यूको विशेष अग्रसरतामा आवश्यक गृहकार्य अघि बढाइएको हो ।

मानव अधिकार तथा लैङ्गिक सशक्तीकरण समन्वय शाखाको गतिविधिहरू

- नेपाल राज्यका विरुद्ध विभिन्न व्यक्तिहरूका तर्फबाट संयुक्त राष्ट्रसंघीय मानव अधिकार समितिमा दायर गरिएका मुद्दाहरूको सम्बन्धमा प्रतिरक्षाका लागि २ वटा जवाफ तयार गरी पठाइएको ।
- लैङ्गिक हिंसा सम्बन्धमा अनुगमन (झापा, इलाम) महिला बालबालिका कार्यालयको अनुगमन गरिएको ।
- लैङ्गिक हिंसा सम्बन्धी दोस्रो कार्ययोजना निर्माणार्थ सबै मन्त्रालयहरूमा पत्राचार गरिएको ।
- राष्ट्रपति र उपराष्ट्रपतिको पारिश्रमिक तथा सुविधा सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक व्यवस्थापिका संसद सचिवालयमा दर्ता गरिएको ।
- चौथो मानव अधिकार राष्ट्रिय कार्ययोजनाको (आ.व. २०७२/०७३)को वार्षिक प्रगति विवरण तयार गरी वेबसाइटमा राखिएको ।

कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा

- यस आ.व. को बैशाख देखि असार मसान्त सम्ममा सम्माननीय प्रधानमन्त्री, मन्त्रिपरिषद् र यस कार्यालय समेतलाई विपक्षी बनाई सर्वोच्च अदालत, पुनरावेदन तथा जिल्ला अदालतहरूबाट म्याद तामेल भई दर्ता हुन आएका १६९ थान मुद्दाहरूको लिखित जवाफ तथा १६ थान प्रतिउत्तर पत्र तयार गरी सम्बन्धित अदालतमा पठाइएको ।
- रिट निवेदक माधव कुमार बस्नेत समेत विपक्षी नेपाल सरकार, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय सिंहदरबार समेत भएको रिट नं. ०७२-WO-०४३६ को परमादेश विषयको रिट निवेदनमा सम्मानित सर्वोच्च अदालतबाट मिति २०७३।०७।०७ पश्चातका पुनर्निर्माण र पुनर्स्थापना सम्बन्धमा भएका कार्यहरूको प्रतिवेदन सम्मानित सर्वोच्च अदालतमा महान्यायाधिवक्ताको कार्यालय मार्फत पेश गरिएको ।
- यस कार्यालयको ३ थान सूचनाहरू नेपाल राजपत्रमा प्रकाशन गर्नको लागि मुद्रण विभागमा पठाइएको ।

- सर्वोच्च अदालतबाट भएका आदेश/फैसला कार्यान्वयन सम्बन्धी ३ जिल्ला (पर्वत, बागलुङ र म्याग्दी) मा अनुशिक्षण कार्यक्रम संचालन गरिएको र फैसला कार्यान्वयन सम्बन्धी ४० थान पत्रहरू कार्यान्वयनको लागि सम्बन्धित मन्त्रालयमा पठाइएको ।
- विभिन्न विषयमा ११२ वटा पत्रहरू पठाएको ।

विपद् व्यवस्थापन शाखाको गतिविधिहरू

वैशाख महिना

- प्रधान सेनापतिको सैनिक सहायक अड्डा, विशेष कार्यालयबाट प्रधानमन्त्रीको कार्यालयलाई सम्बोधन गरी प्राप्त हुन आएका विशेष जाहेरीमा उल्लेखित विषयहरूको कार्यान्वयनका लागि सम्बन्धित निकायहरूमा पत्राचार गरिएको ।
- राष्ट्रिय पुननिर्माण प्राधिकरणमा हुने गैर सरकारी संस्था परिचालन सम्बन्धी सिफारिस समितिको बैठकमा सहभागिता ।
- विपदसंग सम्बन्धित मागपत्र / ज्ञापनपत्र / निवेदनहरू आवश्यक कारवाहीका लागि सम्बन्धित निकायमा पठाईएको ।
- राष्ट्रिय विपद जोखिम न्यूनीकरण नीति तथा रणनीतिक कार्ययोजना, २०१६-२०३० को तर्जुमाका लागि गृहमन्त्रालयमा गठित व्यवस्थापन समितिको बैठकमा सहभागिता ।

जेठ महिना

- प्रधान सेनापतिको सैनिक सहायक अड्डा, विशेष कार्यालयबाट प्रधानमन्त्रीको कार्यालयलाई सम्बोधन गरी प्राप्त हुन आएका विशेष जाहेरीमा उल्लेखित विषयहरूको कार्यान्वयनका लागि सम्बन्धित निकायहरूमा पत्राचार गरिएको ।
- विपदसंग सम्बन्धित मागपत्र/ज्ञापनपत्र/निवेदनहरू आवश्यक कारवाहीका लागि सम्बन्धित निकायमा पठाईएको ।
- राष्ट्रिय पुननिर्माण प्राधिकरणमा हुने गैर सरकारी संस्था परिचालन सम्बन्धी सिफारिस समितिको बैठकमा सहभागिता
- राष्ट्रिय विपद जोखिम न्यूनीकरण नीति तथा रणनीतिक कार्ययोजना, २०१६-२०३० को तर्जुमाका लागि गृहमन्त्रालयमा गठित व्यवस्थापन समितिको बैठकमा सहभागिता ।

असार महिना

- प्रधान सेनापतिको सैनिक सहायक अड्डा, विशेष कार्यालयबाट प्रधानमन्त्रीको कार्यालयलाई सम्बोधन गरी प्राप्त हुन आएका विशेष जाहेरीमा उल्लेखित विषयहरूको कार्यान्वयनका लागि सम्बन्धित निकायहरूमा पत्राचार गरिएको ।
- राष्ट्रिय पुननिर्माण प्राधिकरणमा हुने गैर सरकारी संस्था परिचालन सम्बन्धी सिफारिस समितिको बैठकमा सहभागिता ।
- विपदसंग सम्बन्धित मागपत्र / ज्ञापनपत्र / निवेदनहरू आवश्यक कारवाहीका लागि सम्बन्धित निकायमा पठाईएको ।
- राष्ट्रिय विपद जोखिम न्यूनीकरण नीती तथा रणनीतिक कार्ययोजना, २०१६-२०३० को तर्जुमाका लागि गृहमन्त्रालयमा गठित व्यवस्थापन समितिको बैठकमा सहभागिता ।
- चालु आ.व.को स्विकृत वार्षिक कार्यक्रममा उल्लेख भएअनुसार भूकम्प प्रभावित धादिङ जिल्लामा भईरहेको पुननिर्माण कार्यको अनुगमन गरी प्रतिवेदन लिईएको ।